

Miljödepartementet
Petter Hojem
103 33 Stockholm
Dnr: M2016/00703/KI

S I D A 1 av (3)

Stockholm, 2016-06-09

Yttrande om "Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige"

Sammanfattning

Diakonias övergripande synpunkt på det klimatpolitiska ramverket för Sverige är att det måste vara förenligt med Politiken för Global Utveckling (PGU) och dess rättighets- och fattigdomsperspektiv, samt att det bör genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Dessa perspektiv kan förstärkas i ramverket genom följande förslag, i prioritetsordning:

1. att de fyraåriga **handlingsplanerna** baseras på en jämställdhetsanalys samt en analys av fattigdoms- och rättighetsperspektiven, i linje med PGU
2. att det **klimatpolitiska rådet** omfattar kompetens om jämställdhetsfrågor, rättighets- och fattigdomsperspektiv
3. att regeringens **klimatårsredovisning** omfattar en bedömning av klimatpolitikens bidrag till målen i PGU
4. att det långsiktiga målet för utsläppsminskningar kompletteras med ett **mål för konsumtionsbaserade utsläpp**
5. att verifierade utsläppsminskningar i annat land inte räknas gentemot målet om 85 % utsläppsminskningar, samt utreds så att de inte kommer i konflikt med PGU

Diakonias synpunkter

Diakonia välkomnar Miljöberedningens delbetänkande och möjligheten att ge synpunkter på detta. Vi välkomnar förslagen att skärpa Sveriges klimatmål samt att upprätta en tydlig struktur för det klimatpolitiska arbetet, som integrerar detta i fler politikområden. Vi instämmer i målsättningen att Sverige bör vara en förebild för andra länders klimatarbete, då det är i linje med ett rättighets- och rättviseperspektiv. Ambitionen att vara en förebild bör även omfatta att ge stöd till länder med sämre förutsättningar att genomföra ett ambitiöst klimatarbete, genom klimatfinansiering och ett klimatanpassat bistånd.

Mot bakgrund av sitt historiska ansvar för växthusgasutsläpp och utifrån sin nuvarande kapacitet att åtgärda klimatförändringar och bidra till ökande resiliens bör Sverige ha en ambitiös klimatpolitik som främjar förutsättningarna även för människor som lever i fattigdom i andra delar av världen att leva ett värdigt liv, oavsett klimatförändringar. För att leva upp till målsättningen att vara en förebild bör kommande etappmål utformas så att Sveriges utsläpp minskar snabbare än vad en linjär minskning innebär. Genom kraftfulla åtgärder i närtid kan Sverige bidra till en utveckling som innebär att världens utsläpp håller sig inom den totala mängd som är gräns för att hålla den globala medeltemperaturökningen under 1,5 eller åtminstone 2 grader¹.

Diakonia menar att det klimatpolitiska ramverket måste utformas så att det stödjer målsättningen i Politiken för Global Utveckling, PGU, dvs. att de politiska beslut som

ADRESS Box 140 38
167 14 Bromma
BESÖK Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg
TEL 08 453 69 00
FAX 08 453 69 29

¹ Enligt IPCC 2013 är den återstående "kolutsläppsbudgeten" ca 1000Gt för att med 66% sannolikhet hålla temperaturökningen under 2 grader, och ungefär hälften av det för en temperaturökning på max på 1,5 grader.

fattas i Sverige ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling som ligger i linje med målsättningarna inom Agenda 2030. Det innebär att ramverket måste genomsyras av rättighets- och fattigdomsperspektiven, exempelvis genom att åtgärder planeras och analyseras utifrån alla berördas intressen och så att fördelning av resurser och ansvar görs på ett rättvist sätt.

Vidare menar Diakonia att det klimatpolitiska ramverket bör genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Ojämlighet, såväl mellan länder som mellan individer och grupper av olika kön, utgör en drivkraft för fortsatt ohållbart resursutnyttjande.

Utifrån dessa tre övergripande perspektiv föreslår Diakonia följande tillägg och ändringar i det klimatpolitiska ramverket:

1 Författningsförslag (sid 16)

2§, förslag på tillägg (kursiverat) i formuleringen av paragrafen:

[...] skydda *jordens* ekosystem samt nutida och framtida generationer mot skadliga effekter av klimatförändring.

4§ Regeringens klimatårsredovisning bör redogöra för vad beslut och åtgärder kan betyda för uppfyllandet av målen i Politiken för Global Utveckling

5§, förslag på ytterligare punkter, här numrerade a-b

- a) En redogörelse för hur en jämställdhetsanalys har bidragit till att utforma handlingsplanens åtgärder
- b) En redogörelse för hur rättighets- och fattigdomsperspektiven har integrerats i analys av föreslagna åtgärder

5 Slå fast ett långsiktigt mål till 2045 (sid 35)

5.3 Konsumtionsperspektivet är centralt (sid 44)

Till skillnad från Miljömålsberedningen, så menar Diakonia att det klimatpolitiska ramverket bör omfatta ett kvantitativt mål som omfattar den svenska konsumtionen. Sveriges per capita utsläpp är ungefär dubbelt så höga om dessa räknas in och till skillnad från de territoriella utsläppen så fortsätter utsläppen från konsumtionen att öka. Det är inte förenligt med ett rättviseperspektiv att bortse från att en stor del av Sveriges konsumtionsutsläpp genereras i annat land och att ansvaret för att minska dessa utsläpp därmed ligger på någon annan, om endast ett territoriellt mått på utsläpp räknas. Sverige bör bidra till minskade konsumtionsutsläpp genom klimatfinansiering och bistånd samt genom att sätta upp ett kompletterande mål om minskade konsumtionsutsläpp.

5.4 Kompletterande åtgärder för att nå eller överträffa netto-nollutsläpp

Kompletterande åtgärder för att minska utsläpp är bra, men bör inte tas som intäkt för att göra mindre för att åstadkomma en omställning. Därför tycker inte Diakonia att verifierade utsläppsminskningar i enlighet med internationella regelverk bör räknas mot målet om utsläppsminskningar på 85% i Sverige. Huruvida sådana mekanismer bör användas för att uppnå netto-nollutsläpp bör vara avhängigt att de projekt som finansieras är förenliga med PGU. Eftersom den nya mekanismen för sådana investeringar i utsläppsminskningar under Parisavtalet ännu inte är utarbetad går det ännu inte att bedöma om sådana åtgärder är förenliga med PGU, eller om de riskerar att leda till målkonflikter med fattigdoms- och rättighetsperspektiven.

6 Inrätta ett klimatpolitiskt råd (sid 49)

Det tvärvetenskapliga expertorganet bör inkludera kompetens om rättighets- och fattigdomsperspektiven samt jämställdhetsfrågor.

Det klimatpolitiska rådets roll (sid 51) bör utöver nämnda punkter omfatta att "bedöma om regeringens förslag till åtgärder är förenliga med Politiken för Global Utveckling".

SIDA 3 av (3)

Med vänliga hälsningar

Bo Forsberg

Generalsekreterare